

בלעם ובלק ביקשו לעזור קליפת עמל"ק

בכוח האותיות בסוף שמותם בל-עם ב-לק

לצאת למלחמה כנגד עמלק, ואחר כך שסף שמואל עצמו את אגג מלך עמלק, ועל כך אמר בלעם ששורשו מעמלק: "אוי מי יחיה משמו אל" אותיות "משמואל".

בלעם הצטער על שמואל שמשח את דוד למלך

בדרכו של רבינו האריז"ל נלך להוסיף ביאור, מדוע הצטער בלעם כל כך על לידתו של שמואל, על פי הידוע ומפורסם כי גמר המצוה של מחיית עמלק, יתקיים רק לעתיד לבוא על ידי מלך המשיח שאז ימחה שמו מתחת השמים, כמו שפירש רש"י (ישעיה לד י): "מלחמה לה' בעמלק מדור דור, מדורו של משה לדורו של שאול, ומשם לדורו של מרדכי, ומשם לדורו של מלך משיח".

זאת ועוד, שלפי שיטת הסמ"ג עיקר המצוה של מחיית עמלק נהגת רק לימות המשיח, כמו שכתב (ל"ת מצוה רכו): "כשם שנמחה שבעת עממים, כך נצטוו ישראל למחות את זכר עמלק, שנאמר תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח... מצוה זו אינה נהגת אלא לימות המשיח לאחר כיבוש הארץ, שנאמר והיה בהניח ה' אלקיך לך מכל אויבך מסיבי תמחה את זכר עמלק מתחת השמים".

אבל הרדב"ז על הרמב"ם (הלכות מלכים פ"ה ה"ה) חולק עליו: "וראיתי מי שכתב שאין מצוה זו נהגת עד ימות המשיח, ופרשת שמואל ושאלו היא תיובתיה". כלומר שהרי שמואל צוה לשאול המלך בשם ה' להילחם עם עמלק ולמחות את כל אשר לו, אף שעדיין לא היתה הגאולה השלימה.

ונראה ליישב דברי הסמ"ג בדרך מרווח, על פי המבואר בספרים הקדושים כי אם היה שאול מקיים את דברי שמואל, למחות את שמו של עמלק לגמרי בלי להשאיר לו שריד, היה מקרב את הגאולה השלימה כמו שתהיה באחרית הימים, והיה שאול המלך בבחינת משיח בן יוסף ודוד המלך בבחינת משיח בן דוד, כמו שכתב הגה"ק רבי צדוק הכהן ב"פרי צדיק" (פרשת זכור אות י):

"בדורו של שמואל אז לא נתגרה עמלק בישראל, רק כיון שהיו בארץ ישראל צוה השם יתברך לשאול להחרים את כל אשר לעמלק, ואם היה מקיים כאשר נצטווה, היה אז מחיית עמלק מכל וכל על ידי שאול שהוא מזרעו של בנימין... ואז היה דוד המלך ע"ה משיח, ושאל היה ראוי להיות משיח בן יוסף".

הנה כי כן מבואר היטב שיטת הסמ"ג, כי מצות מחיית עמלק היא אכן רק לימות המשיח, אחרי שימליך הקב"ה על ישראל את מלך המשיח, ויניח לנו מכל אויבינו מסיבי, ומה שצוה הקב"ה את שאול למחות שמו של עמלק הוא, כי אם היה עושה כן היה זוכה לקרב את הגאולה, אולם מאחר שהשאיר את אגג בחיים נדחתה הגאולה, ועמה גם המצוה של מחיית עמלק עד לימות המשיח.

יפתח לנו פתח להבין בזה מושכל חדש, במה ששלח הקב"ה את שמואל הנביא, למשווח את שני המלכים הראשונים בישראל – שאול המלך ודוד המלך, כי ענין זה היה בבחינת הכנה לגאולה העתידה על ידי משיח

במלחמה ההיא כנגד ישראל הצליח עמלק, עד שבא יהושע ואנשיו והחלישו את עמלק לפי חרב, שהרי מטעם זה נצטונו במצוה (דברים כה יז):

"זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, אשר קרץ בדרך ויונב בך כל הנחשלים אחריו ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים". ופירש רש"י: "אשר קרץ, לשון קור וחום, צננך והפשירך מרתיחתך, שהיו העובדי כוכבים יראים להילחם בכם, ובא זה והתחיל והראה מקום לאחריהם".

בלק נתחבר עם בלעם כדי לעזור קליפת עמלק

הנה כי כן יתבאר היטב הטעם ששלח בלק מלאכים לבלעם, כדי שיסייע לו במלחמה כנגד ישראל, שהרי הוא היה זה שכבר יעץ בהצלחה לעמלק להיות הראשון שיצא להילחם כנגד ישראל, זאת ועוד, שהשיג בלק כי שורשו ושורש בלעם הוא מקליפת עמלק, כמו שנרמזו בסוף שמותם בל-עם ב-לק אותיות עמל"ק.

לכן ביקש מבלעם להתחבר עמו, כדי שבהתחברותם יעוררו יחד הכוח של עמל"ק שנמצא בתוכם להילחם כנגד ישראל, ואכן מטעם זה בחרו המואבים בבלק למלך עליהם לצורך השעה, כי השיגו ששורשו מקליפת עמלק, ויש בכוחו להתחבר עם בלעם שגם הוא מקליפת עמלק, כדי שיצטרפו יחד בכוח עמלק שבקרובם להילחם כנגד ישראל.

ירוח לנו להבין בזה מה שהצטער בלעם כל כך על אובדנו של עמלק: "ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד", כי הצטער על שורשו קליפת עמלק כאדם המתאבל על אובדנו. וזהו שאמר: "ראשית גוים עמלק", ופירש רש"י: "הוא קדם את כולם להילחם בישראל", כלומר שקדם להילחם בישראל בעצתו של בלעם, ולכן הצטער: "ואחריתו עדי אובד", כמו שפירש רש"י: "ואחריתו להיאבד בידם שנאמר תמחה את זכר עמלק".

ויש להוסיף בזה פרפרת נאה בדרך רמז: "ראשית גוים עמלק", שהתפרסם כראשית גוים כאשר העיז להילחם כנגד ישראל בהצלחה, אולם "ואחריתו", כאשר אותיות שמו של עמל"ק היו באחרית השמות של בל-עם ב-לק, אשר גם אז חשבו לעורר יחד כוחו של עמלק להילחם כנגד ישראל, שם כבר לא הצליח אלא "ואחריתו עדי אובד".

והנה אחרי כניסתם של ישראל לארץ ישראל, לא היה אפשר לצאת למלחמה כנגד עמלק לפני שמינו עליהם מלך, כמו ששינו בגמרא (סנהדרין כ:): "שלש מצות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ, להעמיד להם מלך, ולהכרית זרעו של עמלק, ולבנות להם בית הבחירה, ואיני יודע איזה מהן תחילה, כשהוא אומר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק, הוי אומר להעמיד להם מלך תחילה, ואין כסא אלא מלך שנאמר וישב שלמה על כסא ה' למלך".

מעתה יאיר עינינו להבין הטעם שהצטער בלעם כל כך על לידתו של שמואל, שהרי שמואל משח את שאול למלך הראשון בישראל, ואחרי שנמשח למלך נצטווה שאול

שאמר בלעם לפני זה (שם שם כ): "וירא את עמלק וישא משלו ויאמר, ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד". ופירש רש"י: "וירא את עמלק, נסתכל בפורענותו של עמלק. ראשית גוים עמלק, הוא קדם את כולם להילחם בישראל... ואחריתו להיאבד בידם שנאמר תמחה את זכר עמלק". הרי מבואר כי בלעם הרשע הביע את כאבו על אובדנו של עמלק.

והנה שמואל הנביא המליך את שאול למלך הראשון בישראל, וצוה עליו להילחם עם עמלק ככתוב (שמואל א טו ב): "כה אמר ה' צבאות פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל, אשר שם לו בדרך בעלותו ממצרים, עתה לך והכיתה את עמלק והחרמתם את כל אשר לו ולא תחמול עליו".

שאול אמנם יצא במלחמת חרמה כנגד עמלק, אולם חמל על אגג מלך עמלק והשאירו בחיים, עד שבא שמואל הנביא והרגו ככתוב (שם שם לג): "וישסף שמואל את אגג לפני ה' בגלגל". לכן אחרי שביכה בלעם את אובדנו של עמלק: "ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד", הוסיף לקונן בנבואתו: "אוי מי יחיה משמו אל" - משמואל, שהרי הוא ימנה את שאול למלך שילחם עם עמלק, והוא עצמו יישף את אגג מלך עמלק.

שורש חיות בלק ובלעם מקליפת עמלק

חשבתי דרכי לבאר מה ראה בלעם הרשע על ככה לקונן על עמלק: "ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד", על פי המבואר בזה הקדוש ברעיא מהימנא (כי תצא רפא): כי שורש נפשם הטמאה של בלק ובלעם הוא מקליפת עמלק למעלה, ולכן היו שונאים את ישראל יותר מכל אומה ולשון, ובלשון קדשו: "עמלק מאן הוא לעילא, דהא חזינן דבלעם ובלק מתמן הוו נשמתין דלהון, ובגין דא הוו שנאין לישראל יתירי מכל אומה ולישון, ובגין דא עמלק רשים בשמהון, ע"ם מן בלעם, ל"ק מן בלק".

פירושו: שמו של עמל"ק רמוז משותף בשמות של בלע"ם בל"ק, שכן ב' אותיות ע"מ של עמל"ק נמצאות בסוף שם בל-עם, וב' אותיות ל"ק של עמל"ק נמצאות בסוף שם ב-לק, כי שורשם הטמאה של בלעם ובלק היה מקליפת עמלק, ולכן נתחברו יחד כדי להילחם כנגד ישראל בקליפת עמלק.

יומתק להבין בזה מה שמצינו, כי לפני שבא עמלק להילחם עם ישראל ברפידים, הלך להתיעץ עם בלעם והוא היה זה שיעץ לו ללכת, כמבואר במדרש (אסתר רבתי ז יג):

"ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים, ומהיכן בא עמלק, אמר רבי כרוספדאי בשם רבי יוחנן, שבא מאצל בלעם הרשע, שבא ליטול עצה ממנו ואמר לו, יודע אני שבעל עצה אתה וגם בעל מחשבות רעות, וכל הנוטל עצה ממך אינו נכשל... היאך אתה יועצני, אמר לו בלעם לך ועשה עמהם מלחמה".

לפי האמור הביאור בזה, כי מאחר ששורש חיות בלעם הוא מקליפת עמלק, לכן נתייעץ עמו עמלק אם לצאת למלחמה כנגד ישראל, ובלעם מחמת שנאתו הגדולה לישראל ייעץ לו לצאת למלחמה כנגדם. והנה

בפרשתנו פרשת בלק: "וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי, ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא... ויאמר מואב אל זקני מדיו, עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו, כלחוך השור את ירק השדה, ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההוא, וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנדר ארץ בני עמו לקרא לו לאמר, הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא יושב ממולי, ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה כי עצום הוא ממני, אולי אוכל נכה בו ואגרשנו מן הארץ".

א. בהשקפה ראשונה כבר בולט מה שחזר הכתוב שלש פעמים על הביטוי "עם" בקשר לישראל: א) "ויגר מואב מפני העם". ב) "הנה עם יצא ממצרים". ג) "ארה לי את העם הזה". וצריך להבין הענין בזה.

ב. על הפסוק: "ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההוא", מפרש רש"י ומקור הדבר במדרש תנחומא: "לא היה ראוי למלוכה, מנסיכי מדיו היה, וכיון שמת סיוחון מינוהו עליהם לצורך שעה". וצריך להבין מה היה כל כך מיוחד בבלק, שהמואבים בחרו בו למלך לצורך שעה, זאת ועוד, מאחר שכוחו של בלעם היה כל כך גדול בפיו, מדוע לא בחרו המואבים בבלעם עצמו למלך לצורך השעה.

ג. ראוי להתבונן במה שאמר בלק לבלעם: "אולי אוכל נכה בו". ויש לדקדק שפתח בלשון יחיד "אוכל" ומסיים בלשון רבים "נכה", והיה לו לומר כולו בלשון יחיד או כולו בלשון רבים, וכבר הרגיש בכך בזה הקדוש (פרשתנו קצח): "אולי אוכל נכה בו, האי קרא הכי הוה ליה למימר, אולי אוכל אכה בו, או אולי נוכל נכה בו".

ומתרץ הזוהר בתרגום ללשון קודש: "אלא אותו רשע היה חכם, אמר ראיתי יד אחת של אריה אחד חזק שפרש ידו, אם אוכל עמך שנתחבר שנינו, ונגרע מאותו אריה יד זו, עד שלא יבוא אותו מלך לעולם, ולא יגרש את מואב ממקומו".

וכוונת הזוהר היא כמו שביאר (שם) לפני זה, כי בלק הרשע חכם היה וראה למרחוק שדוד המלך יצא מרות המואבים, והוא היה גיבור כאריה ולחם מלחמות רבות וניצח את מואב והכניעם תחת רגליו, לכן רצה להתחבר עם בלעם, כדי לבטל כוחו של אריה זה הוא דוד המלך, עוד לפני שיצא מרות המואבים ויגרש את מואב ממקומו. אמנם כבר נתייגעו מפרשי הזוהר איך מתיישב בכך קושיית הזוהר על מה שפתח בלשון יחיד: "אולי אוכל" וסיים בלשון רבים: "נכה בו".

בלעם פחד משמואל

שסף את אגג מלך עמלק

כדי לבאר כל זה פתח דברינו יאיר, באחת מהנבואות שהזכיר בלעם הרשע כתוב (במדבר כד כג): "וישא משלו ויאמר אוי מי יחיה משמו אל". ונתייגעו המפרשים לפרש הכוונה בזה, והנה מצינו ביאור על כך ב"שער הגלגולים" לרבינו האריז"ל (הקדמה לג): "אוי מי יחיה משמו אל אותיות משמואל".

ומבאר האריז"ל מדוע נתיירא בלעם משמואל הנביא, כי דבר זה קשור עם מה

בן יוסף ומשיח בן דוד, כי שאול המלך היתה בו נשמת משיח בן יוסף, ואילו מדוד המלך יצא משיח בן דוד, ויותר מזה מבואר בזוהר הקדוש (לך לך פב): כי דוד המלך עצמו עתיד להיות מלך המשיח: "דוד מלכא חי לעלמין, ואפילו ביומי מלכא משיחא איהו מלכא, דהא תנן מלכא משיחא אי מן חייא הוא דוד שמיא, ואי מן מתייא הוא דוד שמיא".

הפחד של בלעם מדוד ומלך המשיח

מעשה מבואר ביתר שאת הפחד של בלעם משמואל הנביא, לא רק משום שמשח את שאול המלך שיצא למלחמה עם עמלק ואחר כך הרג הוא עצמו את אגג, אלא זאת ועוד משום שמשח את דוד למלך על ישראל, שעתיד להיות מלך המשיח בגאולה העתידה, ואז הרי ימחה הקב"ה שמו של עמלק עד שלא ישאר ממנו שריד ופליט, וכל כוחות הטומאה והרשע יתבטלו מן העולם, כמו שאנו אומרים בתפלת: "עלינו לשבח" - "והאלילים כרות יכרתו לתקן עולם במלכות שדי".

ונראה להביא ראיה ברורה שבלעם הרשע נתמלא פחד מות מדוד המלך וממשיח בן דוד, ממה שגילה לנו הרמב"ם בדבריו המאירים, כי בלעם הרשע הקדיש נבואה שלימה בפרשתו על דוד המלך ומלך המשיח, שהוא מקור האמונה בביאת המלך משיח, כמו שכתב (הלכות מלכים פרק יא הלכה א):

"המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל... וכל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו, שהרי התורה העידה עליו שנאמר (דברים לד) ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך וגו', אם יהיה נדחך בקצה השמים וגו' והביאך ה'..."

אף בפרשת בלעם נאמר ושם ניבא בשני המשיחים, במשיח הראשון שהוא דוד שהושיע את ישראל מיד צריהם, ובמשיח האחרון שעומד מבניו שמושיע את ישראל באחרונה, ושם הוא אומר (במדבר כד יז) אראנו ולא עתה, זה דוד, אשורנו ולא קרוב, זה מלך המשיח. דרך כוכב מיעקב, זה דוד, וקם שבת מישראל, זה מלך המשיח. ומחץ פאתי מואב, זה דוד... וקרקר כל בני שת, זה המלך המשיח... והיה אדום ירשה, זה דוד... והיה ירשה וגו', זה המלך המשיח, שנאמר ועלו מושיעים בהר ציון וגו'."

הרי לנו דברים ברורים כמה פחד בלעם הרשע מדוד המלך שימחץ את פאתי מואב, וממלך המשיח שיקרקר את כל בני שת, מעתה מבואר הפחד הגדול של בלעם אשר שורש חיותו היה מקליפת עמלק, משמואל הנביא שמשח את שאול למלך שפתח במלחמה כנגד עמלק, ומשח גם את דוד שעתיד להיות מלך המשיח שישלים את מחיית עמלק, ועל כך צעק: "אוי מי יחיה משמו אל" - משמואל, שגרם למחיית עמלק מתחת שמי הארץ.

יהושע החליש רק ב' אותיות ע"ם של עמלק

בדרך זו במסילה נעלה לבאר ברתת ובזיע שאר הדקדוקים שעמדנו עליהם, ובראשם מה שבחרו המואבים בבלק למלך ולא בבלעם, וגם ישוב הלשון: "אולי אוכל נכה בו" - פתח בלשון יחיד ומסיים בלשון רבים, אך לשם כך עלינו להיכנס תחילה בעולמו הנפלא של המקובל האלקי רבי יצחק אייזיק מקאריץ זי"ע בספר "ברית כהונת עולם" (מאמר הסתר אסתיר פרק כט).

בדברי קדשו הוא מבאר הפסוק במלחמת עמלק (שמות יז ג): "ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב", על פי המבואר בזוהר הקדוש הנ"ל, כי שמו של עמלק מתחלק לב' חלקים, ב' אותיות ע"מ אצל בלע"ם וב' אותיות ל"ק אצל בל"ק, לפי זה הוא מגלה לנו כי יהושע לא היה בכוחו רק להחליש ב' אותיות הראשונות ע"מ מן עמלק. וזהו רמז הכתוב: "ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו", שהחליש מקליפת עמלק רק את עמו - אותיות ע"מ של עמלק, ועדיין נשארו ב' אותיות ל"ק של עמלק שלא נחלשו.

על פי האמור הוא מבאר דברי הזוהר הקדוש (פרשתנו קצט): שדורש בשמו של בלק: "בל"ק ב"א ל"ק, אתא מאן דלקי לון", פירושו: בל"ק הוא אותיות ב"א ל"ק [בחסרון א]. בא מי שילקה את ישראל, ולפי המבואר הכוונה בזה, כי עדיין נשארו אצל בל"ק ב' אותיות ל"ק שלא נחלשו על ידי יהושע, ובאותיות הללו ביקש ב-לק להלקות את ישראל עכד"ק.

אמנם עדיין צריך ביאור, מדוע באמת לא היה בכוחו של יהושע להחליש, רק ב' אותיות ע"מ שאצל בלע"ם ולא ב' אותיות ל"ק שאצל בל"ק. ונראה לבאר מקחו של צדיק דברי ה"ברית כהונת עולם", כי מאחר שבלק היה עתיד להיות מלך למואב, אשר הקב"ה כבר הזהיר עליהם (דברים ב ט): "אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה", על כן לא היה יהושע רשאי להילחם כנגד ב' אותיות ל"ק שאצל ב-לק מלך מואב.

לכן נתחכם יהושע בעצת משה רבינו, להילחם כנגד ב' אותיות ע"מ מן עמלק שהיו אצל בלע"ם הרשע, שהוא היה זה שיעץ לעמלק לצאת למלחמה כנגד ישראל, ועל ידי ביטול ב' אותיות ראשונות ע"מ שהן בבחינת ראש הקליפה, הרי זה יגרום להחלשת כל כוחו של עמלק כי הגוף נמשך אחרי הראש, כמליצת הגמרא (שבת עה): "פסיק רישא ולא ימות", כלומר אם אתה עורף את הראש האם אפשר שלא ימות כל הגוף.

יומתק להבין בזה דקדוק הלשון: "ויחלוש יהושע", משמע שלא ביטלן לגמרי אלא נחלשו, כי אכן גם אחרי המלחמה עם עמלק, עדיין היה בלע"ם קיים מהחיות של ב' אותיות ע"ם שבשמו, ומזה מוכח שלא היה בכח יהושע לבטלן לגמרי אלא להחלישן, אבל ב' אותיות ל"ק שאצל ב-לק שלא נלחם עמו לא נחלשו, אלא שעם כל זאת מאחר שב' אותיות ראשונות ע"מ של עמלק נחלשו, זה גרם שגם ב' אותיות אחרונות ל"ק לא היו בתוקפן, כמו כאשר היו מחוברים עם אותיות ע"מ בשמו של עמלק."

המואבים מינו את בלק למלך בגלל ב' אותיות ל"ק

הנה כי כן יפתח לנו פתח להבין מה שבחרו המואבים בבלק למלך למואב באותה שעה ולא בחרו בבלעם, כי הם ידעו בכוח הטומאה שלהם, שב' אותיות ע"מ שאצל בלע"ם כבר נחלשו על ידי יהושע, נמצא כי נשארו בתוקפן רק ב' אותיות ל"ק שאצל בל"ק, לכן בחרו למנות את בלק מלך למואב כדי שיעורר מה שנשארו מכוחו של עמלק להילחם כנגד ישראל.

אולם בלק שהיה חכם ומכשף גדול הבין, כי הן אמת שב' אותיות ל"ק שבשמו לא נחלשו, אולם מאחר שב' אותיות הראשונות של עמלק נחלשו, אם כן הרי זה בבחינת: "פסיק רישא" שכל הגוף נחלש, על כן נתחכם לשלוח מלאכים אל בלעם שיתחבר עמו, שהרי כפי מה שנתבאר לא ביטל יהושע לגמרי ב' אותיות ע"מ אלא החלישן, וחשב בלק כי על ידי התחברותם יחד, יוכל הוא לחזק עם

ב' אותיות ל"ק שלא נחלשו, גם את ב' אותיות ע"ם שכבר נחלשו על ידי יהושע.

כיון שבאנו לידי כך ירווח לנו להבין מה שחוזר הכתוב לכנות כאן את ישראל בתואר עם: "ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא", ללמדנו שנתיראו מואב מב' אותיות ע"ם שהחלישו ישראל מקליפת עמלק, ומפרש הפסוק למה נתיראו מזה: "כי רב הוא", כי ב' אותיות ע"מ שהם בראש שמו של עמלק כוחו רב, וכאשר נחלש הראש הרי נחלש כל הגוף.

יומתק להבין בזה מה שהתחכם בלק לומר לבלעם: "הנה עם יצא ממצרים", ביקש לרמז לו בכך שבני ישראל כבר החלישו ולקחו לעצמם את החיות של אותיות ע"ם בסוף שמו של בלע"ם, "והוא יושב ממולי", וכעת הוא יושב מול בל"ק להחליש גם ב' אותיות ל"ק שבשמו, לכן ראוי שיתחברו שניהם יחד בלק ובלעם, כדי לחדש ולעורר את הכוח של עמלק שנמצא בשמותם.

"הן גאלתי אתכם אחרית כראשית"

מעשה יאיר עינינו להבין דקדוק הלשון שאמר בלק לבלעם: "הנה עם יצא ממצרים", ביקש לרמז לו בכך שבני ישראל כבר החלישו ולקחו לעצמם את החיות של אותיות ע"ם בסוף שמו של בלע"ם, "והוא יושב ממולי", וכעת הוא יושב מול בל"ק להחליש גם ב' אותיות ל"ק שבשמו, לכן ראוי שיתחברו שניהם יחד בלק ובלעם, כדי לחדש ולעורר את הכוח של עמלק שנמצא בשמותם.

וזהו ביאור תירוץ הזוהר הקדוש שראה בלק שדוד המלך יצא מרות המואביה, רמז לנו בזה שהוא עתיד להיות מלך המשיח שיחליש קליפת עמלק, ולכן כדי להילחם כנגדו צריך להתחיל בבלק ולסיים בבלעם, ולכן אמר בכוונה תחילה: "אולי אוכל נכה בו", אלא שהזוהר סתם את הדברים כדרכו בקודש.

ויש לבאר בזה מה שכתוב בפרשת פנחס (במדבר לא ח): "ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב". הענין בזה כי במלחמת עמלק החליש יהושע בחרב את ב' אותיות ע"מ שאצל בלע"ם, ככתוב: "ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב", וכאן במלחמת מדין השלימו ישראל את העבודה, והרגו לגמרי את בלעם "בחרב" - באותו חרב שכבר החליש יהושע את בלעם.

נפלא להבין בזה הנבואה שכפה הקב"ה על בלעם להתנבא: "ראשית גוים עמלק", הלא עמלק היה הראשון שיצא להילחם כנגד ישראל בעצת בלעם, ובמלחמה היא החליש יהושע רק ב' אותיות הראשונות ע"מ שבשמו, אולם דעו לכם כי לא רק ב' אותיות ראשונות נחלשו, אלא "ואחריתו עדי אובד", גם ב' אותיות האחרונות ל"ק שנשארו אצל בל"ק יאבדו מן העולם בגאולה העתידה, שאז יזכו ישראל לרשת גם ארץ מואב יחד עם עמון ואדום.

דבר בעתו מה טוב לסיים את המאמר, בביאור נאה בנוסח קדושת כתר למוספים בשבתות וימים טובים: "הן גאלתי אתכם אחרית כראשית". כלומר אנו מתפללים להקב"ה שיאמר לנו: "הן גאלתי אתכם", בגאולה העתידה, אשר אז יהיה "אחרית כראשית", אחרית שמו של עמלק ב' אותיות ל"ק יתבטלו מכל וכל, כמו ראשית שמו ב' אותיות ע"מ שכבר נתבטלו על ידי יהושע, ואז יתבטלו כל ד' אותיות שמו של עמלק במהרה בימינו אמן.

רבינו האריז"ל: "אוי מי

יחיה משמו - אל" - אותיות

"משמואל" שהמליך את

שאול שנלחם עם עמלק

זוהר הקדוש: בסוף שם

בלע"ם ב' אותיות ע"מ של

עמלק, בסוף שם בל"ק

ב' אותיות ל"ק של עמלק

מדרש: לפני שבא עמלק

להילחם עם ישראל ברפידים,

הלך להתייעץ עם בלעם והוא

ייעץ להם ללכת

בלק ובלעם נתחברו כדי

לעורר קליפת עמלק, שהיה

הראשון שהעיז והצליח

להילחם עם ישראל ברפידים

ברית כהונת עולם: "ויחלוש

יהושע את עמלק ואת עמו",

יהושע החליש רק ב' אותיות

ע"ם מן עמלק

נשארו ב' אותיות ל"ק מן

עמלק שלא נחלשו,

ולכן בא בל"ק - אותיות בא

ל"ק להלקות בהן את ישראל

בלק אמר לבלעם: "הנה עם

יצא ממצרים", שלקחו ממך

אותיות ע"ם", "והוא יושב

ממולי" לקחת אותיות ל"ק

"הן גאלתי אתכם אחרית

כראשית", לעתיד יתבטלו

אחרית ל"ק של עמלק כמו

שנתבטלו הראשית ע"מ